

OPTIMIZACIJA TROŠKOVA LOGISTIKE U PROCESU GLOBALIZACIJE I REGIONALIZACIJE SVETSKJE TRGOVINE

Doc.Aleksandra Anđelković

Teodora Simonović, Student osnovnih akademskih studija*

Rezime: Kraj XX i početak XXI veka u ekonomskoj istoriji suočava se sa fenomenom globalizacije svetske privrede. Globalizacija je pokrenuta velikim geografskim otkrićima sa kraja XV i početka XVI veka, zatim je ubrazana prvom industrijskom revolucijom, dok treći talas globalizacije započinje završetkom hladnog rata. Globalizacija je predmet proučavanja mnogih naučnih disciplina. Kao proces ona zahvata sve sfere društva. Velike multinacionalne kompanije svoj proizvod distribuiraju na globalno tržište putem regionalnih centara. Osim toga proizvodi ovih kompanija veoma često se proizvode od komponenti koje su proizvedene na različitim lokacijama širom sveta. Primer za to je Airbus A380, civilni putnički avion najveći u svetu. Glavni delovi strukture se izrađuju u Francuskoj, Nemačkoj, Španiji i Ujedinjenom Kraljevstvu. Delovi se dovoze drumskim i vodenim transportom zbog velikog broja komponenti za čiju proizvodnju su odgovorni: Rolls-Royce, SAFRAN, United Technologies, General Electric, Goodrich Corporation i drugi. Proces globalizacije daje multinacionalnim kompanijama mogućnost da lociraju svoje proizvode ili proizvodnju na tržišta koja pružaju pogodnosti za investiranje. (cene energije, cena radne snage). Proizvod ima različitu cenu koštanja u različitim regionima, takođe različite troškove dostave do finalnog kupca. Na snabdevanje tržišta i regionalnu distribuciju osim rasporeda proizvoda utiču i ugovori o slobodnoj trgovini, tako da je nekad jeftinije proizvod plasirati na lokacije na većoj udaljenosti ukoliko nije opterećen carinama. Raspored proizvodnih pogona jednog proizvođača u konkretnom delu sveta ima određeni geografski domen i često se dešava da neki granični regioni koji se nalaze između dve proizvodne lokacije i imaju različite troškove logistike. Učešće troškova logistike u ceni finalnog proizvoda može odrediti donošenje odluka kako o izboru dobavljača sirovina i lokaciji proizvodnje, tako i o distribuciji proizvoda na konkretna tržišta. Autori u radu imaju za cilj da ukazu na značaj analize učešća troškova logistike u ceni finalnog proizvoda. Takođe autori će sugerisati različite načine za optimizaciju troškova logistike.

Cljučne reči: globalizacije, regionalizacija, troškovi logistike.